

Tampereen kaupunki

Tampere, Pispan kivikautisen asuinpaikan arkeologinen koekaivaus 2022

Raportti

7.9.2022

Sisällysluettelo

1	Johdanto	2
2	Alue.....	3
3	Menetelmät	5
4	Tulokset	19
5	Lähteet.....	21

Kansikuva: Pisan asuinpaikan länsiosa 27.4.2022. Neuvolarakennus purettiin touko-kesäkuussa 2022.

Taustakarttoina Maanmittauslaitoksen Karttakuvapalvelun (WMTS) 08/2022 aineistoa, ellei toisin mainita.

Koordinaatisto ETRS-TM35FIN, korkeus N2000.

Raportin kuvat: Kalle Luoto

7.9.2022

Tampere, Pisan kivikautisen asuinpaikan arkeologinen koekaivaus 2022

Tiivistelmä ja arkistotiedot

Heilu Oy ja FCG Finnish Consulting Group Oy tutki Tampereen kaupungin (Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka yksikkö) tilauksesta kesällä 2022 Tampereen Pisan kivikautista asuinpaikkaa, koska alueelle valmistellaan maankäytön muutosta. Tutkimuksista vastasi arkeologi Kalle Luoto (Heilu Oy) ja työn hallinnosta arkkitehti Minttu Kervinen (FCG). Alueelle tehdyissä koekuopissa havaittiin kuudessa koekuopassa pintamaakerroksen alapuolella vanha peltokerros. Peltokerroksen alla oli puhdas, hiekkainen pohjamaa. Alue on ollut voimakkaan pellonmuokkauksen kohteena todennäköisesti vuosikymmenien ajan. Lisäksi paikoin nuorempi rakentaminen oli tuhonnut vanhemmat kerrostumat. Tehdyssä koekaivauksessa ei havaittu muinaisjäänöksiin kuuluvia selkeitä rakenteita tai kulttuurikerrosta. Koekaivauksessa löydetyn palaneen luun perusteella alueella on ollut kivikautista toimintaa, jonka jäänteet on todennäköisesti sekoittuneet nuoremman maankäytön tuloksena peltokerrokseen. Verrattaessa vuoden 2010 ja 2022 kaivaustuloksia huomataan, että kivikauden löydöt keskittyvät alueen itä- ja eteläosaan. Havaintojen perusteella on mahdollista, että asuinpaikasta saattaa olla säilynyt vähäisiä osia alueen itäosassa leikkipuiston alueella entisen peltokerroksen alapuolella. Sen sijaan entisen neuvolan tontin alueella vanhat kerrostumat ovat todennäköisesti pitkälti tuhoutuneet.

Taulukko 1. Tehdyn arkeologisen inventoinnin arkistotiedot.

Arkistoitava tieto	Tiedon kuvaus
Tutkimustyyppi:	Arkeologinen koekaivaus
Tutkimuslaitos:	Heilu Oy
Tutkimuksen tekijä:	FM Kalle Luoto
Kenttätyöaika:	27.4, 7.7. ja 11.7.2022
Tutkimusten rahoittaja:	Tampereen kaupunki
Muinaisjäänökset:	Pispa
Tutkimuslupa	MV/60/05.04.01.02/2022
Löydöt	KM 44112:1-5
Lausunnot	Pirkanmaan maakuntamuseo (DIAR 26/2022) inventointi Aarni Erä-Esko 1948; Jouko Rätty 1971; tarkastus Tuula Heikkurinen-Montell 1993; Nurminen, Teija ja Rajala, Ulla 1994. Tampereen kaupungin inventointi. Tampereen museot. koekaivaus ja valvonta Ulla Tupala 2010
Aikaisemmat tutkimukset lähialueella:	KM 11971:1-2
Aikaisemmat löydöt:	KM 18812:1-5 Asuinpaikkalöytö KM 28573:1-5 Asuinpaikkalöytö KM 38264:1-15 Asuinpaikkalöytöjä

7.9.2022

Kartta 1. Alueen sijaintikartta. Ei mittakaavassa.

1 Johdanto

Heilu Oy teki kesällä 2022 koekaivauksen Tampereen Pispalan kiinteän muinaisjäännöksen alueella. Koekaivaus liittyy Tampereen kaupungin suunnittelemaan asemakaavamuutokseen Tampereen Pispalan Hyhky alueella. Alueella toimineen Pispalan neuvolan toiminta on päätynyt ja alueelle valmistellaan asemakaavamuutosta. Neuvolan tontilla sijaitsee tällä hetkellä neuvolarakennuksen lisäksi alumuuntamo, jolle etsitään toista sijaintia, mahdollisesti Pättiniemenpuiston puolelta. Aikaisempien tutkimusten perusteella kivikautista asuinpaikkaa on vielä jäljellä puistoalueella hiekkapohjaisella entisellä peltoalueella.

Pirkanmaan maakuntamuseo antoi suunnitelmaan liittyen lausunnon (DIAR 26/2022), jossa todettiin, että muinaisjäännösrekisterin mukaan ko. tontin (837-207-1120-11) rakentamaton koillisosa/-reuna kuuluu kiinteän muinaisjäännöksen, Pispalan kivikautisen asuinpaikan alueeseen (mj-tunnus 837010001). Maakuntamuseo edellytti lausunnossaan, että mainitun kiinteän muinaisjäännöksen kohdalla tulee tehdä koekaivaus, jonka tarkoituksena on selvittää paikalla sijaitsevan kivikautisen asuinpaikan laajuutta ja säilyneisyyttä.

Koekaivauksen toteutti Heilu Oy, joka toimii FCG Finnish Consulting Group Oy:n alikonsulttina Tampereen kaupungin kaavoituksen arkeologisten selvitysten osalta. Yhteyshenkilönä projektissa tilaajan (Tampereen kaupunki) puolelta oli hankepäällikkö Jarmo Viljakka.

7.9.2022

Kartta 2. Tutkimusalueen sijainti Pispalanharjun länsiosassa, vanhan uittotunnelin länsipuolella. Punaisella vinorasterilla on osoitettu Pispán kivikautisen asuinpaikan kiinteän muinaisjännöksen aluerajaus. MK 1:20 000. Pohjakartta MML.

2 Alue

Selvitysalue sijaitsee noin 3,5 km länteen kaupungin keskustasta osoitteessa Kyläsepänkatu 2. Selvitysalue käsittää Hyhkyn kaupunginosan korttelin 207 tontin 11 sekä osan Pättiniemen puistosta (837-207-9903-0) ja Pispánonraitin kevyen liikenteen väylästä. Alue on pinta-alaltaan noin 1500 m².

Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee 200 m pohjoiseen Pyhäjärven rannasta, Uittotunnelin länsipuolella olevalla etelään viettävällä, hiekkapohjaisella entisellä peltoalueella. Alue on entistä peltoa, josta suurin osa on nykyisin puistona.

Pispa on yksi Tampereen kivikautisista asuinpaikoista ja alueella arvellaan olleen asutusta suomusjärvenkulttuurin ajalta lähtien (Salo 1988, 63). Alueelta on löytynyt keihäänkärjen teelmä ja kivilaji-iskos ja kvartsi-iskoksia (Salo 1988, 142). Pispán asuinpaikalta on löytynyt myös hajalöytönä hiekkakivityypin reikäkivi kampakeraamiselta ajalta (Salo 1988, 66-67). Pispán asuinpaikan itäpuolella on sijainnut historiallisella ajalla Pispán talo ja mahdollisesti varhaiskeskiajalta lähtien kylä (Salo 1988, 142; Adel 2008, 12).

Aarne Erä-Esko suoritti alueella inventoinnin vuonna 1949. Inventointeja ovat myös tehneet Jouko Rätty vuonna 1971 ja Teija Nurminen vuonna 1994. Tarkastuksen alueella on suorittanut Tuula Heikkurinen-Montell vuonna 1993.

Vuonna 2008 suoritetussa inventoinnissa tarkastettiin myös Pispálan kylän alue sekä Provastin pihan alue (Adel 2008, 12-14, 110-111). Kesällä 2010 Pättiniemenpuistossa suoritettiin koekaivauksia ja valvontaa liittyen puiston leikkikentän uudistamiseen. Tuolloin kivikautisen

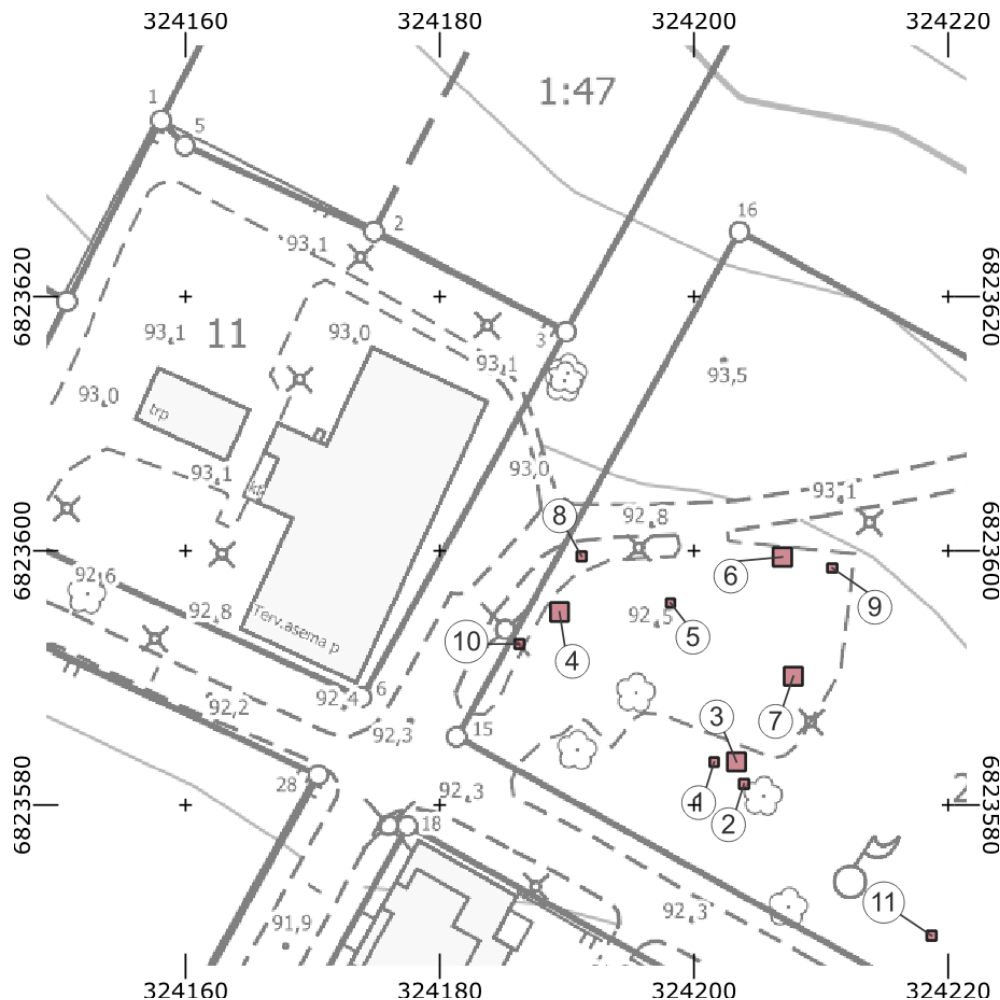
7.9.2022

asutuksen merkkejä, palaneita luita ja iskoksia, tuli esiin useasta koekuopasta. Vuoden 2010 tutkimusten tuloksena alueella ei havaittu rakenteita.

Aikaisempien havaintojen perusteella alueen maankäyttö on ollut huomattavaa. Todennäköisesti alueella sijainnut kivikautinen asuinpaikka on ainakin osittain tuhoutunut. Oletettavasti ainakin ylimmät kerrokset ovat tuhoutuneet aikaisemman pellonmuokkauksen ja rakentamisen (mm. leikkikenttä, tie) yhteydessä.

Pispan kivikautinen asuinpaikka on rakentamisen ympäröimää ja osittain tuhoamaa. Paikalta on löydetty kourutaltoa ja kvartsi-iskoksia. Kohteen lähistöllä tehtiin pienialainen koekuopitus vuonna 2020, jolloin havaittiin muutama kvartsi-iskos.

Vuoden 2022 tutkimusalue on länsiosastaan entistä neuvolan tonttia, josta on purettu kesällä 2022 entinen neuvolarakennus. Alueen länsiosa on leikkipuistoa. Vuonna 2010 tehdyt tutkimukset keskittyivät leikkipuiston alueelle, mistä johtuen vuoden 2022 tutkimuksissa keskityttiin erityisesti alueen rakentamattomiin osiin alueen pohjois- ja kaakkoisosassa.

Kartta 3. Vuoden 2010 koekuopat asemituna nykykartalle.

7.9.2022

3 Menetelmät

Kuva 1. Mittauksia leikkipuistossa 7.7.2022.

Työ aloitettiin tarkastelemalla alueen aikaisempaa maankäyttöä karttojen avulla sekä tutustumalla aikaisempiin arkeologisiin tutkimuksiin selvitysalueelta ja sen lähiympäristöstä. Tärkeäksi lähteeksi muodostui vuoden 2010 koekaivaus ja valvontakertomus (Tupala 2010).

Koekaivaus tehtiin työryhmällä, johon osallistuivat FM arkeologi Kalle Luoto ja FM arkeologi Sinikka Kärkkäinen. Maastotöissä oli apuna myös Teemu Tiainen ja Meri Leppäsalko. Maastotyöt tehtiin heinäkuussa 2022, neuvolarakennuksen purkamisen jälkeen.

Tutkimuksen kohteena olevalle alueelle kaivettiin koekuoppia yhteensä 14 kappaletta. Koekuoppien tarkat sijainnit ratkaistiin paikan päällä maaston perusteella, mutta ne pyrittiin sijoittamaan kohtiin, jossa nuorempi maankäyttö ei olisi selkeästi vaikuttanut kerrostumiin ja kohtiin, joista ei ole aikaisempia havaintoja.

Maastotyön aluksi tarkastettiin aluksi koko alue pintapuolisesti. Maastossa tutkimukset keskitettiin erityisesti alueen pohjoisosiin, aiemmin tutkimattomalle alueelle. Pääosa maastotyöstä toteutettiin kaivamalla koekuoppia, koska pintahavainnointi ei tuottanut tulosta. Koekuopat kaivettiin maastossa sopiviin paikkoihin, joissa arveltiin olevan vähemmän juuria tai isoja kiviä. Koekuopat kaivettiin lapioin ja lastoin koskemattomaan pohjamaahan saakka. Kaivetusta maasta seulottiin ne

7.9.2022

osat, jotka eivät kuuluneet moderneihin tai selkeästi sekoittuneisiin kerroksiin. Kaivetuista koekuopista havaittiin, että alueella on ollut runsaasti toimintaa viimeisen 100 vuoden aikana, mikä näkyi koekuoppien rakenteessa ja löydöissä. Koekuopat kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan asti, joka alueella oli hiesu-moreenia. Dokumentoinnin jälkeen kuopat täytettiin.

Tehdyt havainnot dokumentoitiin valokuvin ja muistiinpanoin. Koekuoppien sijaintitiedot mitattiin Topcon Hiper SR GNSS-laitteistolla. Talteen otetut löydöt puhdistettiin, luettelointiin ja pakattiin Heilu Oy:n tiloissa Tampereella.

Raportointivaiheessa analysoitiin maastotöiden yhteydessä kerätty aineisto sekä laadittiin raportti ja siihen liittyvät kartat. Karttojen piirtämiseen käytettiin Qgis tietokoneohjelmaa. Raportin koordinaatit on ilmoitettu ETRS-TM35FIN - järjestelmän mukaisina. Inventointiin liittyvät digitaalivalokuvat ja raportin alkuperäiskappale on arkistoitu Heilu Oy:n arkistoon Tampereella.

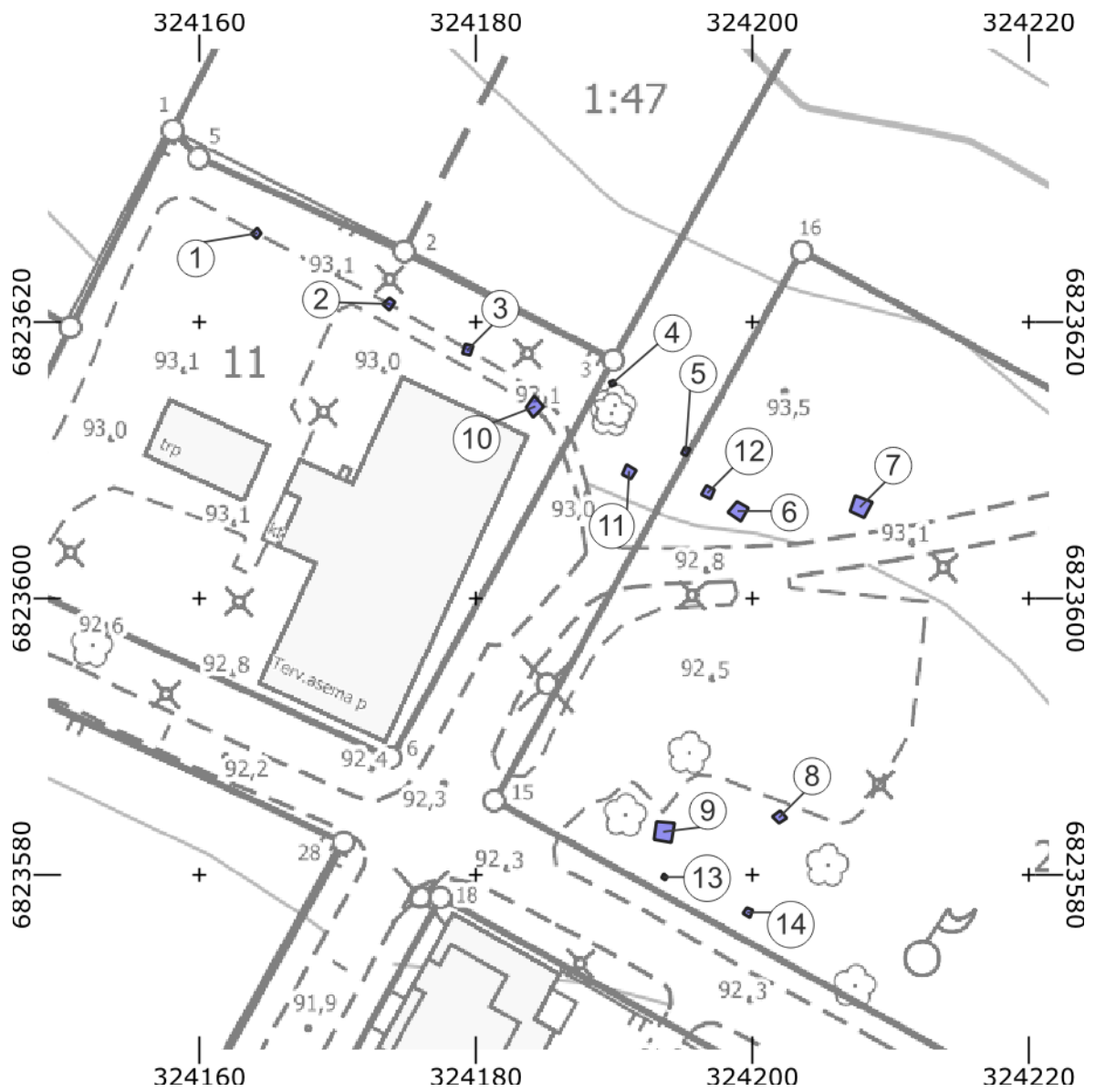

Kuva 2. Koekuopan 1 ympäristöä 7.7.2022.

7.9.2022

Koekuopat

Kartta 4. Kesällä 2022 kaivetut koekuopat. MK 1 : 500.

7.9.2022

3.1 Koekuoppa 1

Sijainti: 6823626.39 324164.10 92.62

Koko 50 x 50 cm

Kerrokset:

0 – 25 cm täyttösora

25 – 55 cm hiekkainen peltomulta, jossa historiallisen ajan esineistöä

55 – 70 cm luontainen hiekka, ei löytöjä

Peltokerroksesta löytyinä palanutta luuta, tiiltä, nappi ja lasia.

Kuva 3. Koekuoppa 1, pohjoisprofiili. 7.7.2022.

3.2 Koekuoppa 2

Sijainti: 6823621.22 324173.74 92.69

Koko 60 x 60 cm

Kerrokset:

0 – 20 cm täyttösora

7.9.2022

20 – 50 cm sekoittunut savensekainen multa, kiviä, tiiltä

40 – 70 cm hiekkanekainen peltomulta

70 – 75 cm hiesu

Peltokerroksesta löytöinä palanutta luuta ja fajanssia sekä runsaasti tiilenkappaleita.

Kuva 4. Koekuoppa 2. Pohjoisprofiili. 7.7.2022.

3.3 Koekuoppa 3

Sijainti: 6823617.96 324179.46 92.56

Koko 50 x 50 cm

Kerrokset:

0 – 25 cm sora

25 – 60 cm hiekkainen peltomulta

60 – 75 cm hiesu

Peltomullassa oli historiallisen ajan löytöjä, kuten tiilenkappaleita ja nauloja.

7.9.2022

Kuva 5. Koekuoppa 3. Kuvattu kaakosta. 7.7.2022.

3.4 Koekuoppa 4

Sijainti: 6823615.36 324189.86 93.99

Koko 50 x 50 cm

Kerrokset:

0 – 20 cm mullansekainen hiekka, jossa runsaasti juuria.

20 – 50 cm luontainen hiesu

Kuoppa sijaitsi puiden juurella ja siinä oli runsaasti juuria. Varsinaisen pintakerroksen havaitseminen oli hankalaa.

7.9.2022

Kuva 6. Koekuoppa 4. 7.7.2022.

3.5 Koekuoppa 5

Sijainti: 6823610.74 324194.90 92.81

Koko 40 x 40 cm

Kerrokset:

0 – 50 cm kivinen sora, jossa juuria.

50 – 65 cm kova hiekka

65 – 70 cm oranssi kova hiekka, luontainen

Pintakerroksesta löytöinä tiilenpala juurien seasta, jota ei otettu talteen. Ilmeisesti koekuopan paksu kivinen sora on vanha tienpohja. Kuopasta puuttui peltokerros.

7.9.2022

Kuva 7. Koekuoppa 5. 7.7.2022.

3.6 Koekuoppa 6

Sijainti: 6823606.22 324198.24 98.83

Koko 40 x 40 cm

Kerrokset:

0 – 15 cm mullansekainen sora, jossa juuria

15 – 45 cm kova moreeni, ilmeisesti tuotu paikalle ja tiivistetty rakentamistarkoituksessa (tuotu tasaus- tai täyttökerros).

45 – 60 cm punertava hiekka, luontainen

Kuopassa ei havaittu esinelöytöjä. Kuopasta puuttui peltokerros ja on ilmeistä, että paikalla on sijainnut joku nuorempi rakennelma, joka paikalta on poistettu maata ja korvattu tuodulla soramoreenilla.

3.7 Koekuoppa 7

Sijainti: 6823605.92 324206.76 92.85

Koko 50 x 50 cm

7.9.2022

Kerrokset:

- 0 – 5 cm pintamulta
- 5 – 30 cm moreenimaa, jossa kiviä ja juuria. Muutama pala kirkasta tasolasia.
- 30 – 45 cm punertava hieno hiekka, jonka pinnassa hieman hiilenpaloja ja nokea.
- 45 – 58 cm harmaa hiesu
- 58 – 60 cm harmaa savi

Peltokerros puuttuu koekuopasta.

Kuva 8. Koekuoppa 7. Pohjoisprofiili. 7.7.2022.

3.8 Koekuoppa 8

Sijainti: 6823582.39 324203.66 93.64

Koko 50 x 50 cm

Kerrokset:

- 0 – 5 cm multa
- 5 – 20 cm moreeni (tuotu tasaus- tai täyttökerros)

7.9.2022

20 – 26 cm peltomulta
26 – 38 cm punertava hiekka
38 – 44 cm harmaa hiesu

Ei löytöjä. Ainoastaan muutama pala tiiltä.

Kuva 9. Koekuoppa 8. Pohjoisprofiili.

3.9 Koekuoppa 9

Sijaniti: 6823583.14 324193.55 91.74

Koko 55 x 40 cm

Kerrokset:

0 – 5 cm multa
5 – 47 cm moreeni (tuotu tasaus- tai täyttökerros)
47 – 55 cm punertava hiekka
55 – 58 cm harmaa hiekka

Kuopasta puuttui peltokerros. Sen sijaan siinä havaittiin paksu moreenikerros. Kuopan sijainnin perusteella voidaan olettaa, että paikalta on jossain vaiheessa poistettu peltomulta.

7.9.2022

3.10 Koekuoppa 10

Sijainti: 6823613.86 324184.92 92.76

Koko 55 x 40 cm

Kerrokset:

0 – 20 cm sora (tuotu tasaus- tai täyttökerros)

20 – 55 cm vaalea laikukas hiekka

55 – 90 cm täyttösora

Ilmeisesti kuopan kohdalla on syvä kaivanto, kuten kaivo. Peltokerros puuttuu.

Kuva 10. Kuopasta 10 löydettyä esineistöä.

3.11 Koekuoppa 11

Sijainti: 6823608.63 324191.24 92.75

Koko 70 x 70 cm

Kerrokset:

0 – 5 cm turve

5 – 62 cm täyttösora (tuotu tasaus- tai täyttökerros)

62 – 81 cm ruskea hieno hiekka

81 – 85 cm harmaa hieta

Kuopassa ei ollut löytöjä ja siitä puuttuu muille kuopille tyypillinen peltokerros.

7.9.2022

3.12 Koekuoppa 12

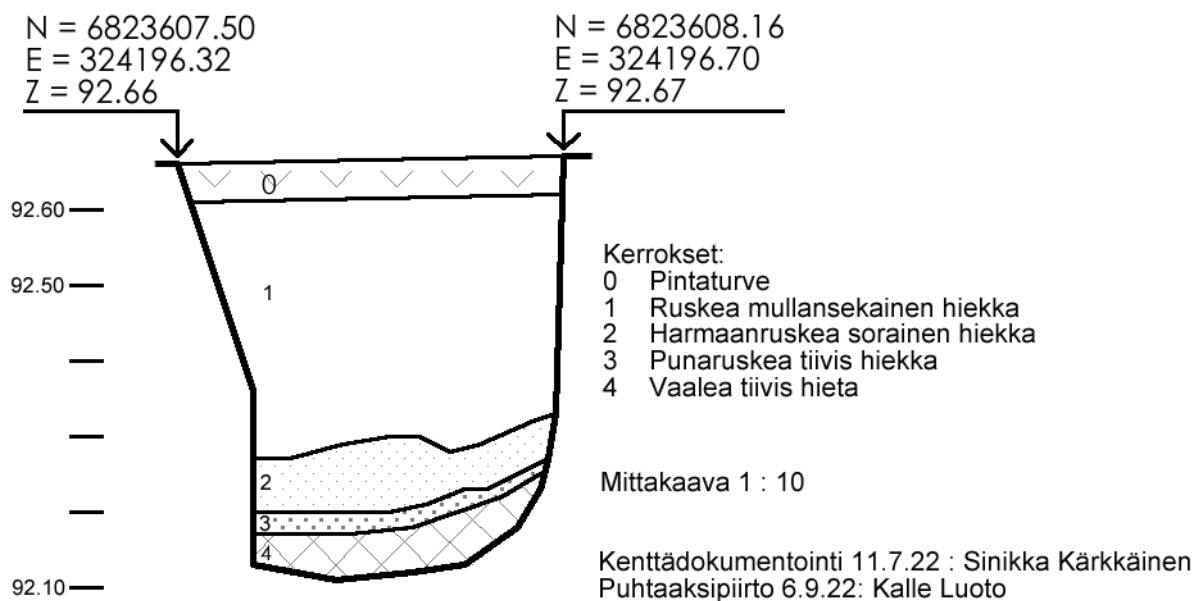
Sijainti: 6823607.62 324197.18 93.07

Koko 40 x 50 cm

Kerrokset:

0 – 5 cm	turve
5 – 37	mullansekainen hiekka (peltokerros)
37 – 47	harmaanruskea sorainen hiekka
47 – 49	punaruskea hiekka
49 – 55	vaaleanharmaa hieta

Löytöinä koekuopasta on huonokuntoinen hiomakiven katkelma ja palanutta luuta peltokerroksesta. Peltokerroksen alapuolisesta kerrostumasta löytyi muutama pala palanutta savea.

Kartta 5. Profilipiirros kuopan 12 kerroksista. MK 1: 10.

3.13 Koekuoppa 13

Sijainti: 6823579.59 324193.72 91.88

Koko 40 x 40 cm

Kerrokset:

0 – 7 cm	turve
7 – 41 cm	täyttösora
41 – 53 cm	hiekka

7.9.2022

Ei löytöjä. Peltokerros puuttuu ja se on mahdollisesti poistettu. Paikalla on ilmeisesti 40 cm paksu tiepohjasora.

Kuva 11. Koekuoppa 13. Koekuopan kohdalla oli vanha tienpohja. Ilmeisesti tietä perustettaessa on paikalta poistettu vanhat peltokerrokset.

3.14 Koekuoppa 14

Sijainti: 6823577.60 324199.62 91.87

Koko 40 x 40 cm

Kerrokset:

0 – 13 cm	mullansekainen hiekka
13 – 15 cm	savi
15 – 35 cm	kivinen moreeni
35 – 45 cm	hiekka, osin värjäytynyt (peltokerroksen pohja)
45 – 50 cm	harmaa hiesu

Ainoastaan kuopan pinnassa oli pieni kerros mullansekaista hiekkaa. Sen alapuolella oli mahdollisesti maanparannustarkoituksessa tuotua savea, mahdollisesti nurmikentän

7.9.2022

perustamisvaiheessa. Kivinen moreenimaa on myös tuotu paikalle 1900-luvun loppupuolella. Ilmeisesti kuopan alkuperäisistä kerrostumista on jäljellä ainoastaan peltokerroksen pohja 35 cm syvyydessä ja sen alapuolella. Kuopasta löydettiin 7 kappaletta palanutta luuta.

4 Löydöt

Resenttejä löytöjä tuli esiin runsaasti, erityisesti alueen länsiosasta kuopista 1 – 5 ja 10 – 11. Näillä kohdin maakerrokset olivat pääosin sekoittuneet voimakkaasti 1900-luvun maankäytön ja rakentamisen seurauksena.

Koekuopasta 12 löytyi palanutta luuta peltokerroksen alaosasta sekä sen alapuolelta kolme palaa palanutta savea. Samasta kuopasta on myös peltokerroksesta huonokuntoinen hiomakiven katkelma, joka saattaa ajoittua myös historialliselle ajalle. Koekuopan 12 löytöjen tarkka ajoittaminen on hankalaa, mutta kivikautista ajoitusta ei voida sulkea pois.

Ehkä kiinnostavin konteksti on löydöllä koekuopasta 14, jossa peltokerroksen pohjalta harmaan hiesun pinnalta noin 35 – 45 cm syvyydessä pinnasta löytyi 7 kappaletta palanutta luuta, joka saattaa kuulua kivikautiseen asuinpaikkaan. Tämän perusteella voisi olettaa, että alueen kaakkoisosassa on mahdollisesti säilynyt osia asuinpaikasta nuoremman vanhan peltokerroksen alaosissa tai sen alapuolella.

Kuva 12. Nappi kuopasta 1.

7.9.2022

Kuva 13. Palanutta luuta (KM 44112:5) koekuopasta 14.

5 Tulokset

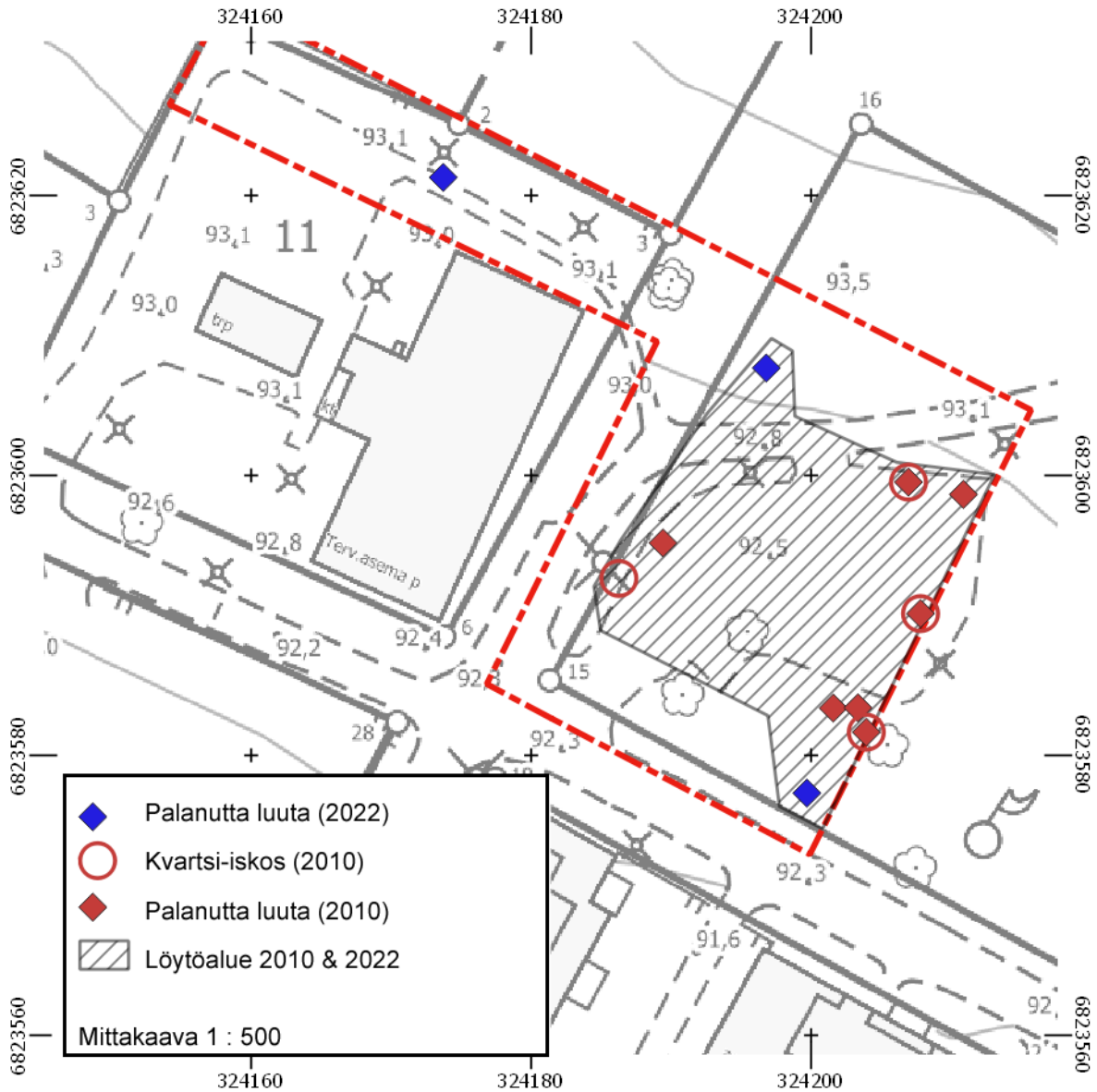
Alueelle tehdyissä koekuopissa havaittiin kuudessa koekuopassa pintamaakerroksen alapuolella vanha peltokerros. Peltokerroksen alla oli puhdas, hiekkainen pohjamaa. Alue on ollut voimakkaan pellonmuokkauksen kohteena todennäköisesti vuosikymmenien ajan. Pelto on ollut maanviljelykäytössä ainakin 1970-luvulle asti, mahdollisesti 1980-luvun alkupuolelle. Nuoremman maankäytön tuloksena peltokerros puuttui koekuopista 5, 6, 7, 9, 10, 11 ja 13. Koekuopat 5, 6 ja 7 ovat sijainneet vanhan peltomaan ulkopuolella. Sen sijaan kuoppien 9, 10, 11 ja 13 kohdalla nuorempi 1900-luvun maankäyttö on ilmeisesti tuhonnut vanhemmat kerrostumat. Kuopassa 14 puuttui peltokerros, mutta siinä oli havaittavissa peltokerrokseen pohjaan kuuluva värjäytynyt hiesu. Selkeästi nuoria rakenteita sijoittui koekuoppien 5, 6 ja 10 kohdalle. Näillä paikoin nuorempi rakentaminen oli tuhonnut vanhemmat kerrostumat.

Tehdyssä koekaivauksessa ei havaittu muinaisjäännökseen kuuluvia selkeitä rakenteita tai kulttuurikerrosta. Kivikautiseen asutukseen liittyviä löytöjä vuoden 2010 ja 2022 tutkimuksissa havaittiin erityisesti alueen kaakkoisosassa. Vuoden 2022 tutkimuksissa erityisesti koekuopan 14 palaneet luunpalat olivat kiinnostavia, sillä ne sijoittuivat peltokerroksen alaosaan tai mahdollisesti hieman sen alapuolelle. Muut vuoden 2022 palaneen luun kappaleet olivat peltokerroksesta ja niitä ei voi varmuudella ajoittaa kivikautisiksi. Onhan kuopissa runsaasti myös nuorempia historiallisen ajan löytöjä.

Pääosassa aluetta on löytöinä kvartsi-iskoksia (v. 2010 tutkimukset) ja palanutta luuta (tutkimukset 2010 & 2022). Palaneen luun perusteella alueella on ollut kivikautista toimintaa, jonka jäänteet on todennäköisesti sekoittuneet nuoremman maankäytön tuloksena peltokerrokseen. Koekaivauksen 2010 ja 2022 yhteydessä kaivetulta alueelta ei tehty selkeää havaintoa muinaisjäänösrakenteista. Verrattaessa vuoden 2010 ja 2022 kaivaustuloksia huomataan, että kivikauden löydöt keskittyvät alueen itä- ja eteläosaan. Vuoden 2022 kaivauksissa koekuopasta 14 löydettiin peltokerroksen alapuolelta 7 palaneen luun palasta. Havaintojen perusteella on mahdollista, että asuinpaikasta

7.9.2022

saattaa olla säilynyt vähäisiä osia alueen itäosassa leikkipuiston alueella entisen peltokerroksen alapuolella. Sen sijaan entisen neuvolan tontin alueella vanhat kerrostumat ovat todennäköisesti pitkälti tuhoutuneet.

Kartta 6. Tulkinta vuoden 2010 ja 2022 havainnoista. Mittakaava 1 : 500.

7.9.2022

---

6 Lähteet

Tampereen kaupunki, wms palvelu: Kantakartta

Museovirasto: Muinaisjäännösrajaukset: wms palvelu.

Museovirasto: Kulttuuriympäristön palveluikkuna

Kohteen Tampere Pispä (837010001) tiedot:

https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=837010001

Pirkanmaan maakuntamuseo, Siiri tietokanta. Arkeologinen kohde Pispä.

<http://siiri.tampere.fi>

Tutkimusraportit

Adel, Vadim 2008. Ylä- ja Ala-Pispäalan sekä Tahmelan arkeologinen inventointi 2008. Pirkanmaan maakuntamuseo, kulttuuriympäristöyksikkö.

Luoto, Kalle 2020. Tampere. Kivikautinen asuinpaikka Pispä. Arkeologinen koekaivaus 2020.

Lähdesmäki, Ulla & Palokoski, Marita (toim.) 2005. Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset II. Tampere, Pirkanmaan maakuntamuseo I. Pirkanmaan liitto. Tampereen museon julkaisuja 86.

Salo, Unto 1988. Tampereen esihistoria. Tampereen historia I. Tampereen kaupunki.

Tupala, Ulla 2010. Tampere, Pättiniemenpuisto/Pispän kivikautinen asuinpaikka Arkeologinen valvonta ja koekaivaus 2010

Tampereen kaupunki, Oskari karttapalvelu

<https://kartat.tampere.fi/oskari>

7.9.2022

---

*FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksiannon ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.***

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.